

ЗВІТ
про виконання наукового дослідження
«Інформаційно-аналітичний супровід психологічної науки
у воєнний та повоєнний періоди України»
(прикладне, РК № 0124U000842)
теоретико-аналітичний етап
за 2024 рік

Керівник наукового дослідження:
ЛУЧАНІНОВА Ольга Петрівна,
доктор педагогічних наук, професор,
провідний науковий співробітник відділу наукового
інформаційно-аналітичного супроводу освіти
ДНПБ України ім.В. О. Сухомлинського

3.2.2. Назва наукового дослідження, реєстраційний номер, роки виконання:

«Інформаційно-аналітичний супровід психологічної науки у воєнний та повоєнний періоди України», РК № 0124U000842, 2024–2025.

Назва пріоритетного напрямку (тематика) наукових досліджень та актуальної проблеми:

Напрямок 1. Освіта, психологія і педагогіка для перемоги над російським агресором та повоєнного відновлення України

Проблема дослідження: Теорія і практика психологічної просвіти населення у воєнний і повоєнний період.

Вплив дослідження «Інформаційно-аналітичний супровід психологічної науки у воєнний та повоєнний періоди України

Соціальний вплив: забезпечується оптимальний шлях ефективності інформаційно-аналітичного супроводу психологічної науки у воєнний та повоєнний періоди України з урахуванням трансформаційних процесів у суспільстві й цифровізації вищої освіти зокрема; з врахуванням трансдисциплінарного підходу до трансформації психологічної науки через комплексну взаємодію усіх учасників освітнього процесу на його основі цифрової освітньої політики. У свою чергу інформаційно-аналітичний супровід психологічної науки, освіти і педагогіки сприятиме поширенню знань щодо нових поглядів (розуміння психологічних процесів, які відбуваються під час війни та після неї), нової політики або створення нових соціальних інститутів з врахуванням цифрової трансформації освітньо-наукового простору та зарубіжного досвіду. Соціальна значущість наукового доробку щодо ефективності інформаційно-аналітичного супроводу психологічної науки у воєнний та повоєнний періоди також забезпечується конвергенцією джерел у певне систематизоване середовище та *сприятиме адаптивному доступу кожному* споживачеві до аналітичної інформації з питань цифрової трансформації психологічної науки, освіти і педагогіки у зручному форматі (потенційна зміна суспільних уявлень про психічне здоров'я); потенційно впливатиме на розробку більш ефективних програм психологічної допомоги для ветеранів, цивільних осіб, які постраждали від війни, та їхніх сімей, *сприятиме підвищенню обізнаності суспільства* про психологічні наслідки

Вплив дослідження «Інформаційно-аналітичний супровід психологічної науки у воєнний та повоєнний періоди України

Вплив у науці: для здійснення якісного супроводу процесу інформаційно-аналітичного супроводу психологічної науки у воєнний та повоєнний періоди, нарощенні електронного освітнього ресурсу на основі відбору, опрацювання, систематизації, нових освітніх науково-методичних знань з психологічної науки, що є результатом інноваційної діяльності із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.

На суспільному рівні дослідження сприяє популяризації знань, підвищенню обізнаності суспільства про психологічні наслідки війни та важливості психологічної допомоги; створенню більш стійкого суспільства, здатного ефективніше долати наслідки травматичних подій; сприятиме покращенню розуміння психологічних наслідків війни:

На особистісному рівні: допоможе краще зрозуміти, як війна впливає на психічне здоров'я людей різного віку та соціальних груп. Це дозволить розробляти більш ефективні програми психологічної допомоги та реабілітації для різних груп населення; посилювати співпрацю між науковцями, практиками та політиками для вирішення проблеми психологічних наслідків війни; потенційно вплине на підвищення якості життя людей, які постраждали від війни - відновити своє психічне здоров'я та покращити якість свого життя.

ВИКОНАВЦІ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ (КІЛЬКІСНИЙ І ЯКІСНИЙ СКЛАД)

Штатних працівників (всього) – 6 осіб, провідних наукових співробітників – 2, старших наукових співробітників – 3, молодших наукових співробітників – 1, у т. ч. докторів наук, 1 кандидатів наук – 4, з них мають вчене звання професор – 1, старший науковий співробітник – 1, доцент – 2. сумісників (всього) – 1 особа, наукових співробітників – 1, у т. ч. кандидатів наук – 1.

Всього виконавців НД:
7 осіб виконавців, з них провідних наукових співробітників – 2, старших наукових співробітників – 3, наукових співробітників – 2, молодших співробітників – 1.

НАЙІСТОТНІШІ НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ, ДОСЯГНУТІ В ХОДІ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ (СТАНДАРТИ, ПРОГРАМИ, МЕТОДИКИ, ТЕХНОЛОГІЇ, МЕТОДИ ТА СПОСОБИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ВИЗНАЧЕНИХ ПРОБЛЕМ):

Завдання на поточний рік виконання теми: *дослідити* джерельну, історіографічну базу та законодавчу документацію з актуальних питань дослідження

Уперше

досліджено джерельну, історіографічну базу та законодавчу документацію з актуальних питань дослідження: наукові публікації (українські та міжнародні наукові журнали, монографії, наукові статті з проблем психологічної науки); закони, що регулюють питання охорони здоров'я, соціального забезпечення, психологічної допомоги; офіційна статистика: (дані Міністерства охорони здоров'я, Міністерства соціальної політики, інших державних органів), дані громадських організацій (звіти та дослідження громадських організацій, що надають психологічну допомогу); масові комунікації: ЗМІ, соціальні мережі, матеріали Асоціації українських психологів тощо.

НАЙІСТОТНІШІ НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Завдання на поточний рік виконання теми: *підготувати* програму дослідження та необхідну технічну документацію (методологічний і процедурний розділи –вибір методів дослідження і технічних процедур з проведення дослідження)

підготовлено програму дослідження, яка спрямована на аналіз, систематизацію і узагальнення досліджень з інформаційно-аналітичного супроводу психологічної науки у воєнний та повоєнний періоди з урахуванням вітчизняного і зарубіжного досвіду; *забезпечено методологічний і процедурний розділи, відібрано методи дослідження:* аналіз, контент-аналіз/компаративістський аналіз нормативної документації, психолого-педагогічної літератури, матеріалів конференцій і періодичних фахових видань з метою визначення стану розробленості та перспектив досліджуваної проблеми, визначення змісту та форм роботи за підтемами; порівняння поглядів вітчизняних і зарубіжних вчених на досліджувану проблему; систематизація та узагальнення матеріалу для уточнення понять «інформаційно-аналітичний супровід психологічної науки», «патріотичне виховання» та «професійна підготовка», «бойовий стрес», «психологічні компетентності», «психологія науки воєнного і повоєнного періодів», «деструктивні наслідки воєнного стану» «психологічна допомога освітянам»; елементи Swot-аналізу у підтемах дослідження, інформаційне і онтологічне моделювання для організації та впровадження електронних ресурсів; інтерпретація, теоретичне узагальнення та порівняння опрацьованих матеріалів для формулювання проміжних висновків й осмислення, упровадження в активний науково-практичний обіг результатів наукового дослідження. А також *уточнено* зміст інформаційно-аналітичного забезпечення психологічної науки з питань подолання деструктивних наслідків воєнного і повоєнного періодів, відповідно складено необхідну технічну документацію

НАЙІСТОТНІШІ НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Завдання на поточний рік виконання теми: проаналізувати вітчизняний і зарубіжний досвід психологічної науки з питань її розвитку в умовах надзвичайних ситуацій, зокрема – воєнного та повоєнного періодів та виокремити пріоритетні напрями інформаційно-аналітичного супроводу щодо підходів та стратегії у цьому контексті

виокремлено основні напрями дослідницького пошуку, зокрема такі, як: інформаційно-аналітичний супровід психології виховання і самовиховання; інформаційно-аналітичного супровід психологічної науки і освіти у контексті підтримки ментального здоров'я населення; історіографія розвитку військової психології як науки у контексті інформаційно-аналітичного супроводу підготовки військових психологів; психологічні аспекти соціальних комунікації у діяльності освітянських бібліотек у воєнних реаліях; інформаційно-аналітичний супровід підготовки педагогічних кадрів щодо надання першої психологічної допомоги та ін..

сформульовано індивідуальні підтеми дослідження на реалізацію програмою дослідження такі, як: *Підтема 1.* Теоретико-методологічні засади інформаційно-аналітичного супроводу психології виховання і самовиховання (Лучанінова О. П.). *Підтема 2.* Теоретико-практичні засади інформаційно-аналітичного супроводу психологічної науки і освіти у контексті підтримки ментального здоров'я населення (Коваленко І. Е.). *Підтема 3.* – Історіографія розвитку військової психології як науки у контексті інформаційно-аналітичного супроводу підготовки військових психологів (Пилипчук Я. В.). *Підтема 4.* Психологічні аспекти соціальних комунікації у діяльності освітянських бібліотек у воєнних реаліях (Пономаренко Л. О.). *Підтема 5.* Інформаційно-аналітичний супровід підготовки педагогічних кадрів щодо надання першої психологічної допомоги (Углова О. В.);

НАЙІСТОТНІШІ НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Завдання на поточний рік виконання теми: *визначити* теоретико-методологічні засади інформаційно-аналітичного супроводу психологічної науки в умовах воєнного і повоєнного періодів України та в умовах глобальної цифрової трансформації суспільства і освіти

визначено теоретико-методологічні засади інформаційно-аналітичного супроводу психологічної науки в умовах воєнного і повоєнного періодів України та в умовах глобальної цифрової трансформації суспільства та освіти, які полягають у: моніторингу ситуації/діяльності освітянських бібліотек та ресурсного забезпечення ними аналітичної діяльності щодо ментального здоров'я населення; експертно-аналітичному забезпеченні, збиранні та первинному опрацюванні інформації щодо психологічної науки та освіти у контексті підтримки ментального здоров'я населення України у воєнний і повоєнний періоди; у розвитку комунікативних компетентностей бібліотечних фахівців, емоційного інтелекту, адаптивності та стресостійкості; поглибленому вивченні законодавчих документів щодо інформаційно-аналітичного супроводу психологічної науки і освіти, трансдисциплінарних програм і моделей існування суспільства в кризових ситуаціях, психології виховання особистості, підготовки військових психологів відповідно до підтем дослідження

НАЙІСТОТНІШІ НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Завдання на поточний рік виконання теми: *здійснити* поповнення віртуального читального залу освітянина ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського науково-методичною продукцією з питань інформаційного розвитку психологічної науки і практики подолання деструктивних наслідків надзвичайних ситуацій з урахуванням результатів цифрової трансформації суспільства й освіти

поповнено віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського електронними ресурсами з науково-методичного забезпечення психологічної науки і практики щодо подолання деструктивних наслідків надзвичайних ситуацій з врахуванням результатів цифрової трансформації суспільства і освіти, зокрема підготовлено аналітичні, бібліографічні та реферативні огляди, які спрямовано: на допомогу психологам з досвіду історіографічного вивчення проблеми бойового стресу та бойової психічної травми; з профілактики емоційного вигорання в умовах воєнного стану і акцентовано на джерелах, що розкривають симптоми, причини, техніки його нормалізації; з інформаційного забезпечення підготовки військових психологів у системі української освіти через призму історіографії 1991–2024 рр., з інформаційного супроводу освітян щодо подолання деструктивних наслідків воєнного стану, зокрема посттравматичного стресового розладу, а також з інформаційно-аналітичного забезпечення національно-патріотичного виховання у психолого-педагогічному аспекті та ін.

НАЙІСТОТНІШІ НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Завдання на поточний рік виконання теми: *підготувати* звіт за результатами дослідження

підготовлено науковий звіт за результатами першого, теоретико-аналітичного етапу дослідження, у якому засвідчено, що у 2024 році за результатами дослідження опубліковано 40 наукових праць:

статті – **12** (у т. ч. **6** – в українських наукових фахових виданнях кат. «Б» (з них англійською мовою – **1**, розділ зарубіжної монографії (Польща) – **1**, ЗМІ – **6**);

електронні ресурси – **5**;

збірники матеріалів наукових заходів – **2**;

тези – **21**.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

- 1. Бойовий стрес та бойова психічна травма: інформаційний огляд (відео-проект) / уклад. Я. Пилипчук, О. Углова. Віртуальний читальний зал освітянина. Рубрика «Освіта і наука під час війни» (відео-проект «Безбар'єрний простір ВЧЗО: інформаційно-аналітична підтримка психічного здоров'я в умовах воєнних реалій»); Віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [офіц. сайт] Київ, 2024. 19 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/740696/>**
- 2. Інформаційний супровід профілактики емоційного вигорання в умовах воєнного стану»: симптоми, причини, техніки нормалізації / уклад. Коваленко І. Е. Віртуальний читальний зал освітянина. Рубрика «Освіта і наука під час війни» (відео-проект «Безбар'єрний простір ВЧЗО: інформаційно-аналітична підтримка психічного здоров'я в умовах воєнних реалій»); ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [офіц. сайт]. Київ, 2024. URL: <https://dnpb.gov.ua/my/1-ER-IAS-ps-2024.mp4>**
- 3. Підготовка військових психологів у системі української освіти через призму історіографії (1991–2024 рр.) : бібліогр. огляд/ уклад.: Я. Пилипчук, О. Углова. Освіта і наука в умовах війни (онлайн-проект). Віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [офіц. сайт]. Київ, 2024. 42 с. URL: https://dnpb.gov.ua/my/MilitaryPsy_Bibl_R_vnsaso_2024.pdf**

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

4 Інформаційний супровід освітян щодо подолання деструктивних наслідків воєнного стану (ПТСР): реферат. огляд / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пилипчук Я. В., Углова О. В.; заг. ред. Ростока М. Л., Лучанінова О. П.; бібліогр. ред. Углова О. В.]. *Освіта і наука в умовах війни (онлайн-проект). Віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського* [офіц. сайт]. Київ, 2024. URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyy-chyitalnyy-zal-osvityanyna/>

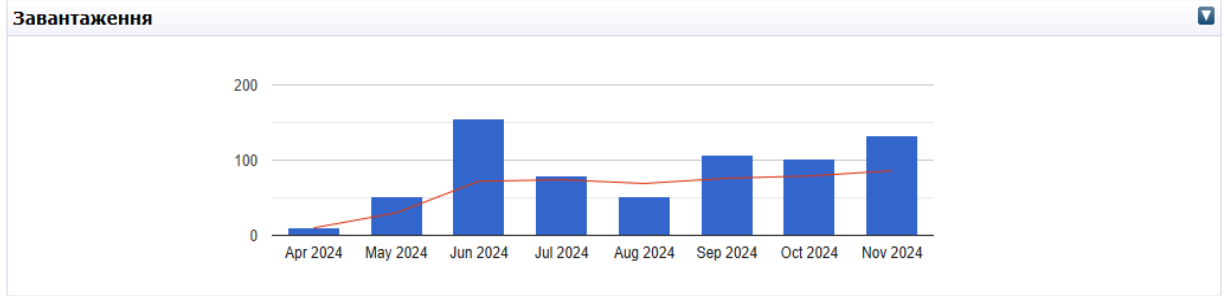
5. Інформаційне забезпечення національно-патріотичного виховання: психолого-педагогічний аспект : аналіт. огляд / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Лучанінова О. П.; бібліогр. ред. Углова О. В.]. *Освіта і наука в умовах війни (онлайн-проект). Віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського* [офіц. сайт]. Київ, 2024. URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyy-chyitalnyy-zal-osvityanyna/>

Статистика сховища

Статистика

[Усі предмети](#) > Наукова тематика: ДСПЛ України імені В. Сухомлинського (2024-2025) ДР 0124U000842 Інформаційно-аналітичне забезпечення психологічної науки у воєнний та повоєнний періоди України.

Фільтр елементів Дати Доступні звіти

Огляд діяльності

 27 предметів	 681 Завантаження
 100% Повний текст	 93% відкритого доступу

Найбільш завантажувані елементи

[Форум-СОІС, 2024: Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору в освіті впродовж життя:](#)

Найкращі автори

Днб України Ім. В. О. Сухомлинського, НАПН
1. [Україні](#) 261

ВИСНОВКИ

Отже, науково-прикладні результати, досягнуті в процесі виконання прикладного наукового дослідження «Інформаційно-аналітичний супровід психологічної науки у воєнний та повоєнний періоди України» (2024–2025 рр.; РК № 0124U000842; відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського), уможливають узагальнення першого етапу прикладного дослідження у пропедевтичному аспекті та на початку другого етапу НД – формування цілісного знання щодо напрацювань українських і зарубіжних дослідників з питань інформаційно-аналітичного супроводу психологічної науки у воєнний та повоєнний періоди України. Відповідно до Тематичного плану наукових досліджень ДНПБ, Технічного завдання на наукові дослідження та індивідуальних планів співробітників відділу за звітний період підготовлено та упроваджено у практику освіти планову наукову продукцію та електронні ресурси.